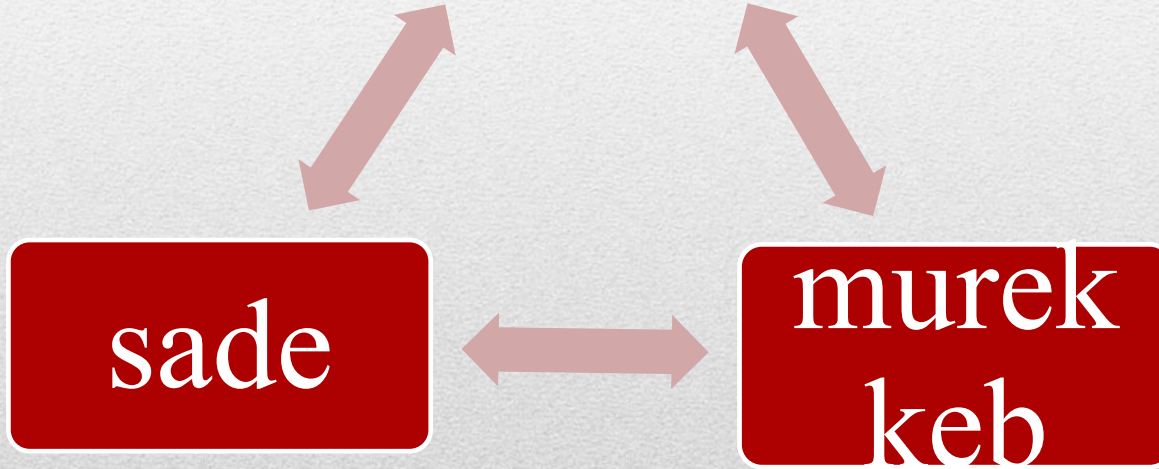

MUQAYISE OLUNAN DILLERDE SUAL CUMLELERI

Bildiyimiz kimi Azərbaycan dili **aqqulativ**, İngilis dili ise **analitik** dil tipinə aiddir. Diger dillerdə olduğu kimi Azərbaycan və İngilis dillərində cümle **bitmiş bir fikir** ifadə edir.

Cumle

**Her iki dilde cumleler qurlusca
sade ve murekkeb olur.**

Azərbaycan dillində:

Zəng vuruldu. (sade cümle)

Qapını açdım və qonaq otağa daxil oldu. (mürəkkəb cümle)

İngiliz dillində:

The bell rang. (simple sentence)

I opened the door and guest entered the room. (composite sentence)

Her iki
dilde
cumleler
meqsed
ve
intonasiy
aya gore
dord yere
bolunur:

1. Neqli cumle.

1. The
declarative
sentence.

3. Emr cumlesi.

3. The
imperative
sentence.

2. Sual cumlesi.

2. The
interrogative
sentence.

4. Nida
cumlesi.

4. The
exclamatory
sentence.

Misallara baxaq:

1.İkinci dünya muharibesi 1939-cu ilde basladi.(neqli cumle)

1.The Second World War broke out in 1939.(declarative sentence)

2. Siz muntezem olaraq qezet oxuyursunuzmu? (sual cumlesi)

2.Do you read newspapers regularly? (interrogative sentence)

3.Bazar gunu bize bas cekin.(emr cumlesi)

3. Come to see us on a Sunday.(imperative sentence)

4.Nece de gozel menzere dir! (nida cumlesi)

4. How beautiful the landscape is! (exclamatory sentence)

İngilis ve Azərbaycan dillərindəki sual cümlələrinin oxşar və fərqli cəhətlər:

1) Her iki dilde sual cümlələrinin novlərini müqayisə etdikdə görürük ki, eslinde menaca demək olarki onlar eynidi, sadəcə olaraq terminlərdə müəyyən fərqlər var, həmçinin eger Azərbaycan dilində sual cümlələri 3 növə bölünürse ingilis dilində onların sayı 4 dır. Eger fikir versek görerik ki, İngilis dilindəki ümumi suallar məncə Azərbaycan dilindəki yalnız sual intonasiyanın köməyi ilə düzələn sual cümlələrinə uyğun gəlir.

Məsələn, Do you live in Baku? – Bakıda yaşayırsız?

2) İngilis dilindəki xüsusi sual cümlələri Azərbaycan dilindəki sual əvəzlilərinin köməyi ilə əmələ gələn sual cümlələrinə uyğun gəlir.

Məsələn, How old are you? – Neçə yaşınız var?

3) Eslinde İngilis dilindəki seçmə sual Azərbaycan dilində mövcud olsa da onu ayrıca sual cümləsinin növü kimi deyil ümumi suallara aid edirlər. Mesələn, Is he a teacher or a doctor? – O müəllimdir yoxsa həkim?

4) İngilis dilindəki ayırıcı suallar Azərbaycan dilindəki sual edatlarının köməyi ilə düzəldən sual cümlələrinə uyğun gəlir. Məsələn, *You are a teacher, aren't you?* – Siz müəllimsiniz, ələ deyilmi?

5) Her iki dilde başqa dillərdə olduğu kimi ritorik sual cümlələri mövcuddur. Məsələn, *What made you think of love and tears and birth and death and tears?*, *Nə üçün söz yazan şair əlləri, ələmin dəryasında uzaq bilməsin?*

6) Her iki dillərdəki sual cümlələrində əsas fərq onların quruluşundadır. Belə ki İngilis dilindəki sual cümlələrində qrammatik inversiya olduğu halda Azərbaycan dilində sual cümlələrində inversiya baş vermir. Məsələn, *Where does your family live?* – Ailəniz harada yaşayır? İngilis dilindəki sual cümləsində xəbərin bir hissəsi *does* mübtədan əvvəle keçib inversiya yaratdığı halda Azərbaycan dilindəki sual cümləsində inversiya baş verməmişdir.

LIFE is very complicated. Don't try to find ANSWERS. Because when you find answers, LIFE changes the Questions..

- Ritu Ghatourey

THANK YOU

**FOR YOUR
ATTENTION !**

